

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
התוכנית הבין-אוניברסיטאית ללימודי אפריקה

מבוא לאנתרופולוגיה של אפריקה

ד"ר ענת רוזנטל
מספר קורס 192-1-0011
שנה"ל תשפ"ד
מעודכן

פרטי הקורס:
יום ב' 10:00-12:00

תיאור הקורס:

מטרת הקורס הנה להפגיש את הסטודנטים עם המחקר האנתרופולוגי שעוסק באפריקה. מראשית ימיה עסקה האנתרופולוגיה במחקר בחברות אפריקאיות, במסגרת הקורס נסקור את התפתחות המחקר האנתרופולוגי ככלל, ואת המחקר האנתרופולוגי באפריקה בפרט. על הרצף שבין ראשית האנתרופולוגיה לאנתרופולוגיה עכשווית, הקורס יבחן את השינויים בתחומי העניין, שיטות המחקר, מושאי המחקר והמסגרות התיאורטיות בהם עוסקת האנתרופולוגיה של אפריקה.

דרישות הקורס והרכב ציון:

השתתפות - 10%

מטלה - 20%

בחינת בית מסכמת - 70%

ההשתתפות בקורס כוללת נוכחות בשיעורים וקריאה.

תוכנית הקורס ורשימת הקריאה

*יתכנו שינויים בתוכנית הקורס וברשימת הקריאה

סמסטר א'

פתיחה

1.1.2024

היסטוריה ותיאוריה באנתרופולוגיה

8.1.2024

דשן, שלמה ומשה שוקד. (1998). "הערות על מאה שנות אנתרופולוגיה", בתוך: שוקד ודשן (עורכים) החוויה הבין תרבותית: מקראה באנתרופולוגיה. ירושלים: שוקן, עמ' 7-20.

עבודת שדה אנתרופולוגית
15.1.2024

Evans-Pritchard, E.E. (1940). *The Nuer: A description of the Modes of Livelihood and Political Institutions of a Nilotic People*. London: Oxford University Press. pp 7-15 (part III of the Introduction).

Gusta, I. (2021). "Emic Ethnographic Encounters: Researching Elderly Female Household Head's Experience with Climate Change in Rural Zimbabwe". *Ethnography* 0(0):1-13.

אנתרופולוגיה ואפריקה
22.1.2024

Ferguson, J. (2006). "Introduction to Global Shadows: Africa and the world". In *Global Shadows: Africa in the Neoliberal World Order*. Durham: Duke University Press. Pp. 1-23.

שארות
29.1.2024
5.2.2024

Evans-Pritchard, E.E. (1951). *Kinship and Marriage among the Nuer*. London: Oxford University Press. pp. 124-151.

Madhavan, Sangeetha. (2004). "Fosterage patterns in the age of AIDS: continuity and change". *Social Science and Medicine*, 58(7):1443-1454.

טקסים, דת וכישוף
12.2.2024
19.2.2024
26.2.2024

Ortner, S. (1973). "On Key Symbols", *American Anthropologist*. 77:1338-1346.

טרנר, ו. (2004). "לימינליות וקומוניזם" בתוך *התהליך הטיקסי: מבנה ואנטי מבנה*. תל אביב, רסלינג. עמ' 87-100, 112-1125.

גלקמן, מ. (1998). "ההגיון שבמדע ובכישוף האפריקניים" בתוך *משה שקד ושלמה דשן (עורכים) החוויה הבין-תרבותית*. תל אביב הוצאת שוקן. עמ' 113-121.

לקריאה נוספת:

Ashforth, A. (2005). "Mufhi, Medicine and Witchcraft: Regulating 'African Science' in Post-Apartheid South Africa?" *Social Dynamics* 31(2):211-242.

Forde, D. (1939). "Government in Umor: A Study of Social Change and Problems of Indirect Rule in a Nigerian Village Community". *Africa* 12(2):129-162.

West, G.H. (2010). "Govern Yourself!" Democracy and Carnage in Northern Mozambique". In Grinker, R.R., Lubkemann, S.C, and Steiner, C.B. (eds) *Perspectives On Africa: A Reader in Culture, History, and Representation*. Oxford: Wiley-Blackwell. pp. 616-628.

סמסטר ב'

ערים ועיור

6.5.2024

20.5.2024

Hanna, W.J. and Hanna J.L. (1967). "The Political Structure of Urban-Centred African Communities". In Miner, H. (ed) *The City in Modern Africa*. New York: Praeger. pp. 39-54 .

Packer, G. (2006). "The Megacity: Decoding the Chaos of Lagos". *The New Yorker*. (November 13, 2006). (http://www.newyorker.com/archive/2006/11/13/061113fa_fact_packer).

מערכות פוליטיות וביורוקרסיות

27.5.2024

3.6.2024

Gluckman, M. (1940). "The Kingdom of the Zulu of South Africa". In Fortes, M. and Evans-Pritchard, E.E. (eds) *African Political Systems*. London: Oxford University Press. pp. 25-55.

Smith, D.J. (2010). "Nigerian Scams as Political Critique: Globalization, Inequality, and 419". In Grinker, R.R., Lubkemann, S.C, and Steiner, C.B. (eds) *Perspectives On Africa: A Reader in Culture, History, and Representation*. Oxford: Wiley-Blackwell. pp. 616-628.

סביבה ושינויי אקלים

10.6.2024

17.6.2024

Evans-Pritchard, E.E. (1940). *The Nuer: A description of the Modes of Livelihood and Political Institutions of a Nilotic People*. London: Oxford University Press. pp 51-93.

Chikosi, ES., Mugambiwa, S.S., Tirivangasi, H.M., Rankoana, S.A. (2019). "Climate Change and Vulnerability Perceptions in Ga-Dikgale Community in Limpopo Province, South Africa". *International journal of Climate Change Strategies and Management*. 11(3): 392-405.

פיתוח ותת-פיתוח ובריאות

24.6.2024

1.7.2024

Rodney, W. (2010). "How Europe Underdeveloped Africa". In Grinker, R.R., Lubkemann, S.C, and Steiner, C.B. (eds) *Perspectives On Africa: A Reader in Culture, History, and Representation*. Oxford: Wiley-Blackwell. pp.439-449.

Gittings, L., Toska, E., Medley, S., Cluver, L., Logie, C.H., Ralayo, N., Chen, J., Mbithi-Dikgole, J. (2021). "“Now My Life is Stuck!”: Experiences of Adolescents and Young People During COVID-19 Lockdown in South Africa". *Global Public Health*. 16:6, 947-936.

סיכום

8.7.2024

15.7.2024